

PHÁT HUY TINH THẦN ĐẠI THẮNG MÙA XUÂN NĂM 1975 TRONG SỰ NGHIỆP XÂY DỰNG CHỦ NGHĨA XÃ HỘI

PGS, TS NGUYỄN THỊ NGÂN

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

Tóm tắt: Đại thắng mùa Xuân năm 1975 mở ra kỷ nguyên mới trong lịch sử của dân tộc Việt Nam, kỷ nguyên hòa bình, độc lập, thống nhất, tiến lên chủ nghĩa xã hội. Bài viết luận giải ý nghĩa của Đại thắng mùa Xuân năm 1975, khẳng định vai trò của Đảng Cộng sản Việt Nam và kiến nghị một số nguyên tắc trong xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta hiện nay.

Từ khóa: Chủ nghĩa xã hội; Xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Đại thắng mùa Xuân năm 1975 là một trong những thành quả vĩ đại nhất của sự nghiệp giải phóng dân tộc do Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh lãnh đạo; là trang sử hào hùng và chói lọi nhất trên con đường dựng nước và giữ nước mấy nghìn năm lịch sử của dân tộc Việt Nam; mở ra kỷ nguyên mới trong lịch sử dân tộc, kỷ nguyên hòa bình, độc lập, thống nhất, tiến lên chủ nghĩa xã hội (CNXH).

Vinh quang của Đại thắng mùa Xuân năm 1975 thuộc về Đảng ta, người đại biểu trung thành lợi ích và nguyện vọng của giai cấp công nhân và dân tộc Việt Nam, người lãnh đạo và tổ chức mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Đó cũng là thắng lợi của dân tộc ta, một dân tộc có truyền thống yêu nước, chống ngoại xâm, có truyền thống văn hóa, văn hiến lâu đời; là kết quả tất yếu từ sự vận động của lịch sử cách mạng.

Như đã biết, sau Cách mạng tháng Tám năm 1945, Nước Việt Nam Dân chủ Cộng

hòa non trẻ phải đương đầu nhiều thử thách, khó khăn to lớn. Tình thế cách mạng như “ngàn cân treo sợi tóc”. Bên trong là “giặc đói”, “giặc dốt” và đủ loại phản động đội lốt yêu nước, bên ngoài là thực dân Pháp và các thế lực phản động quốc tế lăm le quay trở lại thống trị nhân dân ta một lần nữa.

Sau 9 năm kháng chiến dưới sự lãnh đạo tài tình của Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhân dân ta đã làm nên chiến thắng Điện Biên Phủ chấn động địa cầu, buộc thực dân Pháp phải ngồi vào bàn Hội nghị, cùng ký Hiệp định Giơnevơ chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược (1945-1954) ở Đông Dương.

Lần đầu tiên trong lịch sử thế giới, một dân tộc nhỏ bé đã đánh bại một tên thực dân hùng mạnh, chấm dứt ách thống trị của thực dân Pháp trên đất nước ta, đưa cách mạng Việt Nam bước sang giai đoạn mới, miền Bắc tiến lên CNXH, miền Nam tiếp tục tiến hành cách mạng giải phóng dân tộc tiến tới

thống nhất Tổ quốc, đưa cả nước đi lên CNXH. Thành công của Cách mạng tháng Tám năm 1945 cũng đánh dấu sự sụp đổ của chủ nghĩa thực dân kiểu cũ, cổ vũ nhân dân nhiều dân tộc ở châu Á, châu Phi, châu Mỹ Latinh vùng dậy giành độc lập dân tộc.

Tiếp theo chiến thắng Điện Biên Phủ là thắng lợi của cuộc Tổng tiến công và nổi dậy mùa Xuân năm 1975. Cuộc Tổng tiến công và nổi dậy này bắt đầu từ ngày 4-3-1975 bằng ba đòn chiến lược: 1) Chiến dịch Tây Nguyên mở đầu bằng trận đột phá đánh chiếm Buôn Ma Thuột là “đòn chiến lược then chốt” để giải phóng Tây Nguyên; 2) Chiến dịch giải phóng Huế - Đà Nẵng tạo ra được bước ngoặt cơ bản về cục diện chiến tranh; 3) Ngày 31-3-1975, Bộ Chính trị chỉ đạo kế hoạch Chiến dịch Hồ Chí Minh giải phóng Sài Gòn - Gia Định. Trong bức Điện của Bộ Chính trị ngày 1-4-1975 nêu rõ: “Tốt hơn cả là bắt đầu và kết thúc trong tháng tư năm nay, không để chậm”¹. Qua gần hai tháng chiến đấu với sức mạnh áp đảo về chính trị và quân sự, quân và dân ta đã toàn thắng, thu non sông về một mối, kết thúc 21 năm cuộc kháng chiến thần thánh chống đế quốc Mỹ xâm lược. Kể từ đây, Việt Nam bước vào kỷ nguyên độc lập, thống nhất, cả nước vững bước đi lên CNXH.

Đại thắng mùa Xuân năm 1975 là chiến thắng vĩ đại nhất trong lịch sử dân tộc, bởi đối thủ của Việt Nam là cường quốc hùng mạnh nhất thế giới. Đánh giá về sự kiện ngày 30-4-1975, Hãng thông tấn AFP ngày 1-5-1975 viết: “Sự kiện 30-4 tại Việt Nam chính là sự kiện nổi bật nhất năm 1975. Không còn nghi ngờ gì nữa, sự kiện này sẽ có tác động lớn đối với khu vực và toàn thế giới trong tương lai gần”. AFP còn khẳng định: Chiến thắng trên của Việt Nam là dấu hiệu cho thấy nhân loại sẽ phải làm tất cả những gì có thể để ngăn chặn chiến tranh. Cùng ngày, báo Asashi Shimbun của Nhật Bản đăng bài xã luận của Tổng biên tập, trong đó đã viết: “Chiến tranh Việt Nam đã kết thúc và phần

thắng thuộc về lực lượng giải phóng. Điều này có nghĩa là thời kỳ các nước mạnh dùng vũ lực để giết chết tinh thần dân tộc đã chấm dứt”².

Hơn 20 năm sau thất bại của cuộc chiến tranh Việt Nam, trong cuốn hồi ký: “*Nhìn lại tám thập kỷ và bài học về Việt Nam*”, cựu Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Mc. Namara đã viết: “Chúng ta đã sai lầm, sai lầm tất cả, sai lầm một cách khủng khiếp. Chúng ta sẽ còn nợ thế hệ Mỹ mai sau lời lý giải tại sao chúng ta sai lầm khi tham chiến ở Việt Nam”. Sau khi cuốn hồi ký được xuất bản, báo Newsweek đã phỏng vấn ông ta: “Cuối cùng hai hay ba bài học quan trọng về Việt Nam là gì?”, Mc. Namara đã trả lời: “Rất đơn giản. Đừng đánh giá sai bản chất cuộc xung đột. Đừng coi thường sức mạnh của chủ nghĩa yêu nước”³.

Cần khẳng định, “Đại thắng mùa Xuân năm 1975” là thắng lợi của đường lối cách mạng đúng đắn, thắng lợi của tinh thần bất khuất, anh dũng, trí tuệ, bản lĩnh của con người Việt Nam trong thời đại Hồ Chí Minh. Sự kiện lịch sử vĩ đại đó tiếp tục khẳng định vai trò lãnh đạo của Đảng là nhân tố quyết định thắng lợi đối với sự nghiệp cách mạng của dân tộc.

Nhìn lại chặng đường lịch sử vẻ vang của Đảng, chúng ta có quyền tự hào rằng, *Đảng ta là một Đảng vĩ đại*. Chỉ với 15 tuổi đời và hơn 5000 cán bộ, đảng viên, Đảng ta đã lãnh đạo nhân dân làm nên Cách mạng tháng Tám, đập tan xiềng xích nô lệ, giành độc lập cho dân tộc, lập nên Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa - Nhà nước dân chủ nhân dân đầu tiên ở Đông Nam châu Á. Sau 9 năm trường kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp và can thiệp Mỹ, với Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ năm 1954, miền Bắc đã hoàn toàn giải phóng.

Sau khi Hiệp định Giơnevơ (tháng 7-1954) về chấm dứt chiến tranh, lập lại hòa bình ở Đông Dương được ký kết, không từ bỏ dã tâm xâm lược, đế quốc Mỹ đã cấu kết cùng bè lũ tay sai bán nước xé bỏ Hiệp định

Gionevo hòng biến Việt Nam thành thuộc địa kiểu mới. Trước tình thế đó, Đảng ta xác định hai chiến lược cùng tiến hành đồng thời cho cách mạng Việt Nam. Miền Bắc tiến hành công cuộc xây dựng CNXH, miền Nam tiếp tục sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, tiến tới thống nhất Tổ quốc. Hai chiến lược cách mạng đó có quan hệ gắn bó máu thịt với nhau, tạo điều kiện cho nhau phát triển, trong đó, cách mạng XHCN ở miền Bắc có vai trò quyết định nhất đối với cách mạng cả nước, còn cách mạng ở miền Nam có vai trò quyết định trực tiếp trong cuộc đấu tranh lật đổ ách thống trị của đế quốc Mỹ và tay sai, giải phóng miền Nam, bảo vệ miền Bắc, tiến tới thống nhất Tổ quốc. Để thực hiện thành công đường lối cách mạng sáng suốt đó, Đảng đã kết hợp khéo léo sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại; kết hợp sức mạnh của lực lượng chính trị quần chúng với sức mạnh của lực lượng vũ trang nhân dân, kết hợp đấu tranh chính trị, ngoại giao với đấu tranh quân sự. Cuối cùng đã đi đến thắng lợi mà đỉnh cao là Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử.

Đánh giá về ý nghĩa lịch sử của Đại thắng mùa Xuân năm 1975, Đảng ta khẳng định: “Năm tháng sẽ trôi qua, nhưng thắng lợi của nhân dân ta trong sự nghiệp kháng chiến chống Mỹ, cứu nước mãi mãi được ghi vào lịch sử dân tộc ta như một trong những trang chói lọi nhất, một biểu tượng sáng ngời về sự toàn thắng của chủ nghĩa anh hùng cách mạng và trí tuệ con người, và đi vào lịch sử thế giới như một chiến công vĩ đại của thế kỷ XX, một sự kiện có tầm quan trọng quốc tế to lớn và có tính thời đại sâu sắc.

Đối với nhân dân ta, thắng lợi oanh liệt đó mở ra một bước ngoặt vĩ đại trong lịch sử dân tộc. Nó kết thúc vẻ vang quá trình ba mươi năm chiến tranh giải phóng dân tộc và bảo vệ Tổ quốc..., xoá bỏ mọi chướng ngại trên con đường thực hiện thống nhất nước nhà, đưa cả nước tiến lên CNXH.

Đối với thế giới, thắng lợi của nhân dân ta đã đập tan cuộc phản công lớn nhất của tên

đế quốc đầu sỏ chĩa vào các lực lượng cách mạng kể từ sau chiến tranh thế giới thứ hai..., đem lại lòng tin và niềm phấn khởi cho hàng trăm triệu người trên trái đất đang đấu tranh vì hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội”⁴.

Có thể nói rằng, Đại thắng mùa Xuân năm 1975 đã thể hiện sức mạnh vĩ đại của cả dân tộc với khát vọng độc lập, tự do và CNXH, mở ra kỷ nguyên hòa bình, thống nhất, độc lập và CNXH cho cách mạng Việt Nam.

Sau ngày đất nước độc lập, thống nhất, với mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH, Đảng đã lãnh đạo nhân dân ta nhanh chóng bắt tay khôi phục kinh tế, hàn gắn vết thương chiến tranh, phát triển kinh tế - xã hội. Công cuộc đó đã thu được nhiều thành tựu quan trọng, tạo tiền đề cho bước phát triển tiếp theo.

Tuy nhiên, do nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan, bên cạnh những thành tựu to lớn đã đạt được, trong khoảng thời gian một thập kỷ (từ 1976 đến 1986), Đảng ta mắc phải một số hạn chế, khuyết điểm như: giản đơn, nóng vội, chủ quan duy ý chí, thiếu tôn trọng quy luật khách quan. Những hạn chế, khuyết điểm đó làm cho công cuộc xây dựng CNXH gặp khó khăn, thử thách lớn.

Trước tình hình đó, với bản lĩnh và trí tuệ của một Đảng cách mạng chân chính, Đảng ta đã dũng cảm khởi xướng và lãnh đạo công cuộc đổi mới. Quá trình đổi mới càng ngày càng đi vào chiều sâu, nhận thức của Đảng ta về CNXH và con đường đi lên CNXH ngày càng rõ hơn. Trong điều kiện đất nước có xuất phát điểm thấp, lại “không kinh qua giai đoạn phát triển tư bản chủ nghĩa”, Đảng ta khẳng định, để sự nghiệp xây dựng CNXH thành công, cần đổi mới tư duy, trước hết là tư duy kinh tế; Cần tôn trọng sự thật; tôn trọng quy luật khách quan, kiên trì nguyên tắc độc lập dân tộc gắn liền với CNXH.

Trải qua hơn 30 năm đổi mới, dưới sự lãnh đạo của Đảng, đất nước ta đã thu được thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử. Thắng lợi đó khẳng định đường lối đổi mới của Việt Nam là

đúng đắn, sáng tạo. Con đường đi lên CNXH của Việt Nam là phù hợp với xu thế phát triển của lịch sử, phù hợp với điều kiện thực tiễn và nguyện vọng của đông đảo nhân dân Việt Nam.

Trong hoàn cảnh đất nước bị tàn phá nặng nề bởi nhiều cuộc chiến tranh xâm lược của thực dân, đế quốc cùng hậu quả to lớn do thiên tai khắc nghiệt gây ra, sự nghiệp xây dựng CNXH là hết sức khó khăn, phức tạp. Thêm vào đó, sự nghiệp đổi mới theo định hướng XHCN là mới mẻ, chưa có tiền lệ trong lịch sử, lại diễn ra trong bối cảnh CNXH trên thế giới lâm vào khủng hoảng và thoái trào nên càng khó khăn hơn. Song, Đảng ta, bằng sự kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đã có những tìm tòi, sáng tạo, từng bước hình thành nhận thức mới về CNXH ở Việt Nam. Nhận thức mới của Đảng ta về CNXH và con đường đi lên CNXH là sâu sắc, toàn diện, có thể khái quát trên các nhiệm vụ chính, bao gồm: Phát triển kinh tế - xã hội trung tâm; xây dựng Đảng là then chốt; phát triển văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội; bảo đảm quốc phòng - an ninh là nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên, v.v..

Mặc dù còn nhiều khó khăn, thách thức song mấy chục năm qua, kinh tế của đất nước tăng trưởng khá, nền kinh tế thị trường định hướng XHCN từng bước hình thành, phát triển; chính trị - xã hội ổn định; quốc phòng, an ninh được tăng cường; văn hoá - xã hội có bước phát triển; bộ mặt đất nước và đời sống của nhân dân có nhiều thay đổi. Dân chủ XHCN được phát huy và ngày càng mở rộng. Đại đoàn kết toàn dân tộc được củng cố và tăng cường. Công tác xây dựng Đảng, xây dựng Nhà nước pháp quyền và cả hệ thống chính trị được đẩy mạnh. Sức mạnh về mọi mặt của đất nước được nâng lên; vừa giữ vững được độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ và chế độ XHCN vừa tích cực chủ động hội nhập quốc tế, quan hệ đối ngoại ngày càng mở rộng và đi vào chiều sâu; vị thế và uy tín của Việt Nam trên trường quốc tế được nâng cao.

Để tiếp tục phát huy tinh thần Đại thắng mùa Xuân năm 1975 trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc giai đoạn hiện nay, cần nắm vững và thực hiện tốt những vấn đề cơ bản sau đây:

Một là, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với CNXH; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, phát triển đất nước vừa là vấn đề có tính nguyên tắc, vừa là yêu cầu cấp bách. Để thực hiện thắng lợi mục tiêu đó, cần kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, vận dụng sáng tạo và phát triển phù hợp với thực tiễn Việt Nam. Không ngừng đổi mới tư duy lý luận, hoàn thiện hệ thống quan điểm về CNXH và con đường đi lên CNXH ở Việt Nam; đẩy mạnh công tác tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận, cung cấp các luận cứ khoa học cho việc hoạch định, phát triển đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Hai là, thúc đẩy kinh tế tăng trưởng nhanh, bền vững, có hiệu quả gắn liền với việc thực hiện tiên bộ, công bằng xã hội, bảo vệ tài nguyên và môi trường. Theo đó, cần chuyển đổi mô hình tăng trưởng từ chỗ chú trọng phát triển theo chiều rộng sang phát triển hài hòa giữa chiều rộng và chiều sâu; từng bước thực hiện tăng trưởng xanh, sử dụng tiết kiệm, hiệu quả mọi nguồn lực⁵.

Giữ vững ổn định chính trị - xã hội, bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ quốc gia đi liền với đảm bảo ổn định kinh tế vĩ mô, đặc biệt là các cân đối lớn; giữ vững an ninh lương thực, an ninh năng lượng, an ninh tài chính.

Ba là, phát huy sức mạnh tổng hợp của khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Đây là truyền thống quý báu, là cội nguồn sức mạnh của dân tộc Việt Nam, được hình thành và phát triển qua suốt chiều dài lịch sử hàng ngàn năm dựng nước và giữ nước. Hồ Chí Minh khẳng định: “Dân ta có một lòng nồng nàn yêu nước. Đó là một truyền thống quý báu của ta. Từ xưa tới nay, mỗi khi Tổ quốc bị xâm lăng, thì tinh thần ấy lại sôi nổi, nó kết thành một làn

sống vô cùng mạnh mẽ, to lớn, nó lướt qua mọi sự nguy hiểm, khó khăn, nó nhấn chìm tất cả lũ bán nước và lũ cướp nước”⁶.

Trong giai đoạn hiện nay, cần lấy mục tiêu độc lập, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, vì dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh làm điểm tương đồng để củng cố, xây dựng khối đại đoàn kết dân tộc, tăng cường đồng thuận xã hội. Đoàn kết dân tộc trên cơ sở không phân biệt dân tộc, tôn giáo, người trong nước hay kiều bào ở nước ngoài, nêu cao tinh thần dân tộc, lòng yêu nước thương nòi, truyền thống nhân nghĩa, khoan dung, vượt lên trên những khác biệt, tăng cường hòa hợp dân tộc vì một nước Việt Nam độc lập, hòa bình, thống nhất, dân chủ và giàu mạnh. Theo đó, Đảng, Nhà nước cần tiếp tục nâng cao hiệu quả thực hiện *Pháp lệnh thực hiện dân chủ ở xã, phường, thị trấn*, phát huy quyền làm chủ của nhân dân, vai trò phản biện của các tổ chức quần chúng trong quản lý, xây dựng đất nước, đấu tranh chống tệ nạn quan liêu, tham ô, tham nhũng và mọi nguy cơ làm tổn hại đến khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Bốn là, xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh về tư tưởng, chính trị, tổ chức và đạo đức là nhiệm vụ then chốt, gắn chặt với việc không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức đảng, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên và năng lực quản lý, điều hành của chính quyền các cấp, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, đảng viên thực sự tiên phong, gương mẫu, có bản lĩnh chính trị, hết lòng phục vụ nhân dân.

Năm là, tăng cường sức mạnh quân sự, tiềm lực quốc phòng, xây dựng nền quốc phòng toàn dân vững mạnh là nhiệm vụ trọng yếu và thường xuyên của đất nước. Theo đó, quân đội phải: i) Phát huy tốt vai trò nòng cốt xây dựng nền quốc phòng toàn dân gắn với an ninh nhân dân và xây dựng các khu vực phòng thủ tỉnh, thành phố vững chắc; ii)

Thực hiện tốt công tác giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng, an ninh cho người dân, cán bộ, công chức, đảng viên; iii) Phối hợp chặt chẽ giữa chính quyền và người dân kịp thời giải quyết những vấn đề phức tạp nảy sinh, ổn định tình hình an ninh chính trị và trật tự, an toàn xã hội; iv) Thực hiện có hiệu quả công tác hội nhập quốc tế và đối ngoại quốc phòng, đẩy mạnh hợp tác cả song phương và đa phương.

Kiên định mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với CNXH đặt ra yêu cầu cần vận dụng sáng tạo, bổ sung, phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh vào thực tiễn cách mạng nước ta trong bối cảnh mới vì một Việt Nam dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh □

¹ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., 2002, tập 6, tr.171.

² https://baodanang.vn/channel/5408/2_01704/bao-chi-the-gioi-noi-ve-chien-thang-30-4-1975-chien-thang-chan-dong-dia-cau-2550714/.

³ Mc. Namara: *Chúng ta đã sai lầm, sai lầm khủng khiếp*. Nguồn: Báo Lao động, ngày 25-4-1995, tr.4.

⁴ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV*, Nxb. Sự thật, H., 1976, tr.5-7.

⁵ <http://chinhphu.vn/portal/page/portal/chinhphu/noidungchienluocphattrienkinhtexahoi?docid=1254&subtract=&strutsAction=ViewDetailAction.do>.

⁶ Hồ Chí Minh: *Toàn tập* (bộ 15 tập), Nxb. CTQG, H., 2011, tập 7, tr.38.